อาการของการขาดเอสโตรเจนในบุคลากรทางการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

สายพิณ พงษธา พ.บ. นันทนา มรกต ส.ม. นริสา ศรีบัณฑิตมงคล วท.บ. สมศักดิ์ เชาว์วิศิษฐ์เสรี พ.บ.

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความชุกและความรุนแรงของอาการหมดระดู เนื่องจากภาวะขาดเอส โตรเจน ในบุคลากรทางการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

วิธีการศึกษา การวิจัยเชิงพรรณาแบบตัดขวาง

ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สถานที่ทำการวิจัย เชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง บุคลากรทางการพยาบาลเพศหญิงทั้งหมด 608 คน ที่มีอายุระหว่าง 40 – 60 ปี สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

วิธีการศึกษา ใช้แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นแจกให้บุคลากรพยาบาลตอบแบบสอบถามเอง โดยความสมัครใจ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมา นำไป วิเคราะห์ข้อมูลหา ความถี่และร้อยละ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวัดผล หาความชุกและความรุนแรงของอาการหมดระดู

ผลการศึกษา บุคลากรพยาบาลเพศหญิง 575 คน จาก 608 คนที่ตอบแบบสอบถามกลับคืน (ร้อยละ 94.6) พบว่า ร้อยละ 62.6 เป็นกลุ่มวัยเจริญพันธุ์ปกติ ที่เหลือ (ร้อย ละ 37.4) เป็นกลุ่มวัยหมดระดู โดยแยกเป็น กลุ่มวัยก่อนและใกล้หมดระดู, กลุ่มวัยหลังหมดระดู, กลุ่มหมดระดูจากการผ่าตัดและกลุ่มรังไข่หยุดทำงาน ก่อนกำหนด เมื่อหาความชุกของอาการวัยหมดระดู โดยแบ่งตามระบบต่าง ๆ พบว่า กลุ่มอาการทางระบบประสาทอัตโนมัติ พบร้อยละ 40.7 (รุนแรงร้อยละ 5.4), ระบบจิตประสาท ร้อยละ 50.9 (รุนแรง ร้อยละ3.9), ระบบทางเดิน ปัสสาวะ ร้อยละ 29.1 (รุนแรง ร้อยละ 2.4), ระบบอวัยวะสืบพันธุ์ ร้อยละ 34.0 (รุนแรง ร้อยละ 2.7), กลุ่มอาการอื่น ๆ ร้อยละ 50.7(รุนแรง ร้อยละ 4.3) อาการที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรกได้แก่ หลงลืม ร้อยละ 84.1(รุนแรง ร้อยละ 7.9), ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ร้อยละ 74.3 (รุนแรง ร้อยละ 10.6), วิตกกังวล ร้อยละ 71.0 (รุนแรง ร้อยละ 5.3), เหนื่อยเพลีย ร้อยละ 70.0 (รุนแรง ร้อยละ 4.1), ปวดศีรษะ ร้อยละ 68.3 (รุนแรง ร้อยละ 8.3) ส่วนอาการรู้สึกเหมือน เข็มตำพบน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 19.7 (รุนแรง ร้อยละ 1.3) ในการศึกษานี้พบ ผู้ที่ใช้ฮอร์โมนทดแทนทั้งหมด ร้อยละ 13.1 โดยเป็นผู้ที่กำลังใช้อยู่ร้อยละ 8.9 อาการของวัยหมดระดู พบว่า มีความชุกสูงในกลุ่มอาการทางระบบจิต ประสาท และกลุ่มอาการอื่น ๆ ได้แก่ หลงลืม, ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและข้อ, วิตกกังวล, เหนื่อยเพลีย และปวดศีรษะ ขณะที่อาการทางระบบประสาท อัตโนมัติ พบได้น้อยกว่าที่พบในการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งความแตกต่างของกลุ่มตัว อย่างน่าจะมีผลต่อความชุกของกลุ่มอาการและความรุนแรง

สรุป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Symptoms of estrogen deficiency in nursing personnel in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Saipin Pongsatha M.D.

Nuntana Morakote M.P.H.

Narisa Sribanditmongkol B.Sc.

Somsak Chaovisitsaree M.D.

Objective: To determine the self-reported prevalence and severity of climacteric symptoms of estrogen deficiency in nursing personnel working in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital during year 2002.

Design: Cross-sectional descriptive study

Setting: Department of Obstetrics and Gynecology, Faculty of Medicine, Chiang Mai University.

Subject: Six-hundred and eight nursing personnel, including professional nurses and practical nurses, age of 40 - 60 years, working in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital.

Method: The same sets of questionnaires were provided and distributed to each subject. Subjects had self assessment under individual decision with written consent and data was prospectively collected. The data were analyzed using software SPSS version 10 and presented in frequencies and percentage.

Main outcome measure: The prevalence and severity of each climacteric symptoms.

Results: Five-hundred and seventy five of 608 subjects (94.6%) had response to the questionnaire, 62.6% of them were in normal reproductive period, while the remainders (37.4%) were in menopausal period. The latter group was divided into 4 subgroups of pre/perimenopause, post menopause, surgical menopause and premature ovarian failure. The

prevalence of climacteric symptoms was systematically classified as follows. vasomotor instability 40.7% (severe cases; 5.4%), psychosomatic symptoms 50.9% (severe cases; 3.9%), lower urinary symptoms 29.1% (severe cases; 2.4%), lower genital tract symptoms 34.0% (severe cases; 2.7%), and other symptoms 50.7% (severe cases; 4.3%). The first five most common symptoms were as follows, forgetful 84.1% (severe cases; 7.9%), myalgia 74.3%(severe cases; 10.6%), anxious 71.0%(severe cases; 5.3%), tired 70.0% (severe cases; 4.1%), headache 68.3% (severe cases; 8.3%). The least common symptom was needle pain, the prevalence was 19.7% (severe cases 1.3%). The overall prevalence of women using hormone replacement therapy was 13.1%, only 8.9% were current users.

Conclusion: Focus on each symptom of climacteric symptoms, we found the high prevalence in psychosomatic symptoms and other symptoms such as forgetful, myalgia, anxious, tired and headache. While the classic symptom (vasomotor instability) was found to be low in this study which was different from the previous reports. This may be due to the racial or cultural and educational factors among different population.